

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: *Pravicový extremismus v kontextu demokracie*

Autor práce: *Bc. Barbora Šlemendová*

Obor studia: *Etika v sociální práci*

Posudek vypracoval: *Mgr. František Štěch, Th.D.*

Datum: 22. 4. 2015

Diplomová práce paní bakalářky Barbory Šlemendové nazvaná „PRAVICOVÝ EXTREMISMUS V KONTEXTU DEMOKRACIE“, předložená v rámci studia oboru Etika v sociální práci na Katedře etiky, psychologie a charitativní práce je, kromě úvodu a závěru, rozčleněna přehledně do 3 kapitol, z nichž první se věnuje vymezení demokracie a jejích hlavních hodnot, druhá vymezuje extremismus a třetí se zabývá demokratickým postojem vůči extremismu. Struktura je tedy na první pohled logická a slibuje sevřené uchopení vytyčeného problému.

Hned v úvodu autorka hovoří o tom, že téma extremismu v kontextu demokracie je aktuální i nadčasové. Slušelo by se však napsat proč. Téma, které je aktuální, nemusí být vždy nadčasové a téma nadčasové je vždy svým způsobem aktuální. To že extremismus je průvodcem demokracie odněpaměti je zřejmé, stejně tak jako můžeme najít určité formy extremismu i v jiných politicko-společenských systémech. Prvotní (jemné) rozladění z tohoto drobného nedostatku však v průběhu čtení úvodu mizí a je vystřídáno pocitem vzbuzeného zájmu. Úvod tedy přesně plní svou funkci – uvést a zaujmout.

První kapitolu autorka uvozuje představením demokracie, které je opřeno o dostatečné množství relevantní, odborné literatury a dle mého soudu se mu nedá nic závažného vytknout. To však neplatí o kapitole 1.3, kde autorka usiluje o představení „*postmoderní demokracie*“. Co autorka míní tímto termínem? Hovořila-li by o demokracii v čase postmoderny, bylo by to myslím přesnější, soudě podle obsahu příslušné podkapitoly. Ta zabírá jen asi 1 a půl strany což je podle mne dosti málo na poctivé uchopení tak široké problematiky. Vágní tvrzení jako: „*Vše je nahraditelné. Nic není považováno za platné, objektivní a univerzální.*“ (s. 17), nejsou svědectvím o promyšleném přístupu. Výkřik do tmy, který představuje kapitola 1.3 je vyvážen poměrně kvalitní prezentací hodnot demokracie v kapitole následující (1.4).

Druhá část práce se zabývá extremismem, jeho vymezením a představením jeho druhů. Autorka správně hovoří o extremismu, jako o jevu od radikalismu odlišném, avšak když na s. 30 tvrdí, že se i u odborníků setkáváme s nepřesným užíváním obou pojmů a jejich zaměňováním, měla by uvést nějaký příklad. Kdo je podle ní tím odborníkem, který tato slova zaměňuje či užívá nesprávně? Rád bych, aby autorka při obhajobě takový příklad uvedla a tím prokázala svůj dobrý vhled do popisovaného problému. Autorka se v této kapitole dále věnuje typologii extremismu, přičemž jej základně dělí na levicový a pravicový a zdůrazňuje tak svůj politologický přístup k dané problematice. Levicový extremismus pak opouští a zaměřuje své uvažování jen na ten pravicový. Jeho hlubší reflexe v kontextu demokratické společnosti, která se vůči němu pochopitelně ostře ohrazuje a vymezuje je (trochu v rozporu s jejím názvem) obsahem kapitoly třetí. Rozlišuje-li autorka levicový a pravicový extremismus, měla by dle mého soudu poslední kapitolu své práce nazvat Boj demokracie proti pravicovému extremismu, neboť reflexe

boje demokracie proti extremismu levicovému dle mého soudu chybí. I když obecná reflexe totalitarismu na s. 52-55 tento nedostatek trochu napravuje, stále mám za to, že se kapitola přednostně věnuje extremismu pravicovému. Autorka to ale ve své práci zmiňuje a tak nezbyde, než se s její volbou spokojit. I přes to všechno mi však stále vyvstává otázka, zda je např. antisemitismus formou pouze pravicového extremismu, neboť protizidovské postoje poválečných komunistických režimů jsou poměrně známé. Mnohdy se hovoří o tzv. Antisemitismu po Holocaustu, či přímo komunistickém (Stalinském) antisemitismu. Podobně to můžeme vidět i u eugeniky a sterilizace, najdeme je totiž nejen v nacistické ideologii, ale třeba i v Čínské variantě té komunistické. Tyto podněty mohou být předmětem debaty při obhajobě.

Jako zajímavá se mi jeví prezentace konceptu militantní demokracie i její kritické zhodnocení, které nepostrádá příklady z českého prostředí. V tomto ohledu se jedná o naplnění potřebné kontextualizace celé práce. Jen závěr bych očekával trochu poctivější. Jeho dvě stránky svým stylem i obsahem ukazují, že se autorka v cíli celé práce již trochu zadýchala.

V celkovém hodnocení leze tedy říci, že rozsah předloženého textu splňuje dostatečně požadavky kladené na tento stupeň kvalifikační práce. Autorka se opírá o dostatečné množství odborné literatury. Míra gramatických chyb je únosná, jedná se především o čárky. Jen tu a tam nacházíme kostrbaté formulace a prohřešky proti stylistice. K formální stránce práce nemám žádné vážné připomínky. Co se týká obsahu, jedná se v porovnání se zaběhnutými standardy o práci nadprůměrnou.

Z uvedených důvodů mám za to, že diplomová práce paní bakalářky Barbory Šlemendové **splňuje požadavky kladené na tento stupeň kvalifikační práce a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou v e l m i d o b ř e**. V případě, že studentka odpoví na mé otázky uvedené v posudku a bude schopna v diskusi při obhajobě objasnit některé nejasnosti zmíněné v posudku, přiklonil bych se jako oponent práce i k hodnocení lepším.

Mgr. František Štěch, Th.D.